

основних засобів потрібно покращити законодавчо-нормативне забезпечення, а також організацію та методику їх відображення в інформаційній системі обліку.

1. Гринман Г.И. *Бухгалтерский учет в сельском хозяйстве* / Гринман Г.И. : [3-е изд., перераб. и доп.]. М.: Агропромиздат, 1989. – 495 с.

2. Кірейцев Г.Г. *Облік основних засобів у сільськогосподарських підприємствах* / Г. Г. Кірейцев, Л. О. Іваніщенко; ред. В. Д. Гревцов ; рец. : Ф.Ф. Бутинець, Б.І. Данилюк, В. І. Митрофанов. – К. : Урожай, 1987. - 176 с.

3. Павликівська О. І. *Методологічні підходи до визначення сутності доходів та витрат* / О. І. Павликівська, Л. І. Марущак // *Бізнес Інформ.* - 2016. - № 10. - С. 343-348.

4. Ткаченко Н.М. *Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України : підруч. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. / Н.М. Ткаченко [6-те вид]. – К.: А.С.К., 2002. – 784 с.*

О.В. Романюк

Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя

ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

У структурі активів сучасного підприємства необоротні активи займають найбільшу частину (до 50%), які забезпечують економічну стійкість підприємств та спрямовані на інтенсифікацію відтворювального процесу і підвищення рівня ефективності виробництва. До необоротних активів підприємства відносять основні засоби, нематеріальні активи, незавершене будівництво, довгострокові: фінансові інвестиції, дебіторська заборгованість, біологічні активи та інші необоротні активи. Досвід вітчизняних підприємств та зарубіжних компаній показує, що важливою складовою ефективною системи управління є застосування зовнішнього і внутрішнього аудиту. Отже, розробка дієвої методики аудиту необоротних активів підприємства, що включає повний обсяг інформаційних джерел, об'єктів і раціональних етапів перевірки, моделей робочих документів аудитора, є запорукою підтвердження показників фінансової, податкової та інших видів звітності.

Метою аудиту необоротних активів є формування незалежної думки фахівців, аудиторський рівень яких визнаний Аудиторською палатою України, щодо достовірності, законності, якості, прозорості, повноти, своєчасності обліку господарських операцій з основними засобами, нематеріальними активами, довгостроковими фінансовими інвестиціями, дебіторської заборгованості та іншими видами необоротних активів, їх відображення у звітності, що обумовлено чинним законодавством і добровільними договірними відносинами з замовником.

Інформаційними джерелами отримання аудиторських доказів по обліку необоротних активів, як правило, визначені: первинні і зведені документи (акти, накладні, платіжні доручення, довідки, договори, кошториси і плани на ремонт, інвентарні картки, інвентаризаційні описи та інше); облікові реєстри (Журнали 3, 4, відомості аналітичних рахунків, Головна книга, оборотно-сальдова відомість та інше); звітність (фінансова, управлінська, статистична, податкова); акти попередніх перевірок аудиторської фірми, податкової інспекції та інші накази, розпорядження підприємств. У зв'язку з тим, що аудиторська перевірка – це творчий процес аудитора виходячи із його професіоналізму, організаційно – технологічних особливостей підприємства можлива різна послідовність аудиту.

Можна виділити три етапи проведення аудиту:

- 1) аудит основних засобів;
- 2) аудит нематеріальних активів;
- 3) аудит капітальних інвестицій та інших активів.

Основними методами, які використовуються при аудиті основних засобів, є

фактична перевірка, порівняння, опитування, документальна перевірка, вибіркоче дослідження, камеральна перевірка. Комплексна інвентаризація основних засобів та перевірка в обліку відхилень, виявлених за раніше проведеними інвентаризаціями проводиться згідно Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань (Наказ МФУ від 02.09.2014 р. № 879). При цьому акцентується увага на наявність технічних паспортів, недіючого, некомплектного та надлишкового обладнання, що важливо в умовах нестабільних економічних відносинах. Необхідно з'ясувати обставини і причини відхилень, доцільно вказати рекомендації по їх усуненню, а також перевірити включення неоприбуткованих основних засобів в податковий дохід підприємства. На даному етапі перевірки також здійснюється оцінка матеріально-технічної бази підприємства. Результати перевірки доцільно оформлювати робочою документацією аудитора.

Аудит організації обліку базується на вивчені: а) наказу про облікову політику підприємства, компанії; б) перевірці правильності віднесення основних засобів у складі активів в бухгалтерському обліку згідно П(С)БО 7 і податковому – Податкового кодексу України (ПКУ); в) класифікації основних засобів в бухгалтерському обліку згідно діючого Плану рахунків – 10 груп і податкового обліку згідно ПКУ – 16 груп; г) достовірності строку корисної експлуатації обладнання, транспортних засобів та інше; д) правильності визначення ліквідаційної вартості основних засобів; е) наявності і виконання графіку документообігу. При перевірці, індексації і переоціненні основних засобів (ОЗ) доцільно провести аналіз обґрунтування проведення індексації і їх переоцінки та відображення змін вартості в інвентарних картках, облікових регістрах. Аудит первинних і зведених документів здійснюється шляхом співставлення каналів надходження основних засобів (рахунок 63, 68, 372 та інші), наявності комісії по їх руху, повного змісту первісної вартості, якості складання документів, вивчення законності та доцільності вибуття засобів, повноти оприбуткування повернутих відходів (металу, запчастин та інше). При проведенні даного етапу аудиту труднощі, недоліки виникають найчастіше по перевірці якості складання типових форм первинних документів, показники яких застарілі, не відповідають вимогам діючих нормативних документів та складу первісної вартості. Тому аудитору необхідно розробляти робочі документи з перевірки історичної, справедливої вартості основних засобів.

1. *Основи аудиту: навч. посіб. / С. І. Дерев'яноко, С. О. Олійник, Н. П. Кузик, О. М. Ганяйло. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 328 с.*

2. *Практичний аудит: анфАС та ПРОФІль / А. Клімов, О. Міронова, В. Пантелєєв, К. Утенкова; за ред. В. Ю. Лісіної. – Х.: Фактор, 2010. – 720 с.*

3. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 92 від 27.02.2000 р.*

Н.І. Синькевич

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОБ'ЄКТИ ОЦІНКИ В КОНТЕКСТІ ТЛУМАЧЕННЯ ЕТАПІВ ОБЛІКОВОГО ЦИКЛУ

Реформування бухгалтерського обліку в Україні вимагає удосконалення методології у напрямку використання нових видів оцінок та методів їх розрахунку. Поява нових об'єктів обліку вимагає адаптації існуючих методик оцінки та розробки нових дієвих методик що забезпечить формування інформації для задоволення інтересів суспільства, інвесторів, уряду та інших користувачів, що приймають рішення.